

Документ, що відкрив Україні шлях до незалежності

16 липня 1990 року Верховна Рада ухвалила Декларацію про державний суверенітет України. Її прийняття було першим кроком країни до незалежності.

З нагоди 29-ї річниці проголошення Декларації в Ріпкинському районному історико-краєзнавчому музеї відбувся тематичний захід.

Завідуюча музею Оксана Захарова-Заборовська ознайомила відвідувачів з експозицією до річниці ухвалення Декларації про державний суверенітет та нагадала присутнім основні етапи прийняття Документу, що відкрив Україні шлях до незалежності.

11 липня 1990 року розпочався постаційний розгляд проекту Декларації. Вирішувалися принципи питань, які й були складовими суверенітету. Це - бюджетно-фінансова самостійність,

власні Збройні Сили, національна служба безпеки, прокуратура й внутрішні війська, позаблоковий і без'ядерний статус країни.

Цього ж дня прийняли I-й розділ Декларації «Самовизначення української нації». 13 липня на голосування було винесено кілька принципових питань суверенітету, зокрема, щодо власних органів державної безпеки, Збройних Сил, внутрішніх військ та нейтралітету української держави.

16 липня 1990 року відбулась вирішальна для країни подія – ухвалення Декларації про державний суверенітет України. «За» проголосувало 355 депутатів, «проти» - 4. Прийнятий документ був, по суті, програмою побудови незалежної держави.

Декларація проголосила державний суверенітет України як «верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади республіки в межах її території, незалежність і рівноправність у зовнішніх відносинах».

Одним з головних положень Документу було положення про громадянство. Проголошувалось, що Україна має своє громадянство, де всі громадяни рівні перед законом, незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, освіти, політичних поглядів, релігійних переконань, роду і характеру занять. Громадяни всіх національностей становлять народ України.

Проголошувалась і економічна самостійність України. В Декларації підкреслювались наміри щодо створення банківської, цінової, фінансової, митної та податкової систем, формування державного бюджету, а за необхідності – введення власної грошової одиниці. Також Документом визнавалась самостійність республіки у вирішенні питань науки, освіти, культурного і духовного розвитку української нації.

Декларацією проголошувалось право України безпосередньо реалізувати відносини з іншими державами, укладати з ними договори, обмінюватись дипломатичними, консульськими, торговельними представництвами.

День прийняття Декларації про державний суверенітет України був оголошений і вихідним на території України.

Людмила ДАВИДЕНКО

«Бібліотечні» враження від Львова

9 - 10 липня бібліотечні працівники Ріпкинщини у складі групи колег з Чернігівської області взяли участь у культурно-просвітній поїздці до бібліотек Львова. В її рамках ми відвідали кращі креативні бібліотеки міста: Першу Львівську медіатеку, URBAN - бібліотеку, бібліотеку ім. Лесі Українки, Wiki - бібліотеку, бібліотеку «Під єдиним дахом», котра працює як єдиний простір для дорослих і дітей. Незабутнє враження справила Львівська обласна бібліотека для юнацтва, котра розміщена в древньому приміщенні 15 століття. Відвідали також Львівські обласні наукову та дитячу бібліотеки. В кожному закладі їхні працівники розповідали нам про свої творчі здобутки, ділилися ідеями, показували родзинки, - те, чим унікальна та чи інша книгозбірня. Але особливе враження справила бібліотека Українського католицького університету «Центр імені митрополита Андрія Шептицького».

Центр Шептицького служить ключовим місцем для реалізації просвітницької місії Українського католицького університету і є провідним публічним простором, в якому поєднуються культура, наука та освіта.

Часто буває так, що в людини виникає передчуття, що це саме те місце, що тебе сьогодні вразить. Та не завжди ці передчуття відповідають дійсності. Але зі мною сталося саме так, коли я побачила величну сучасну будівлю, яка своїми оригінальними формами одразу нагадала великий стос книг, покладених одна

на одну. Ще більше враження справила споруда всередині. У просторому холі стоять зручні меблі, на котрих сидять люди (переважно молодь, студенти) і працюють на ноутбуках, картини сучасних художників, виставкові стелажі для нових книг. В цьому ж приміщенні розміщена кав'ярня, де студенти і викладачі можуть випити філіжанку кави чи чаю, щось перекусити, відновити сили, щоб далі вчитися і працювати. Для зручності користування відкритим фондом на кожному з п'яти поверхів знаходиться література відповідної тематики і є читальний зал. Не стандартний, який ми звикли бачити в усіх бібліотеках, а з сучасними меблями, стелажми, оснащений найновішою технікою - все для зручності читача. Навіть підвіконня зроблені у вигляді зручних м'яких канап, на яких також читач може зручно вмотитися і працювати. У бібліотеці Центру створена електронна пошукова система, яка працює через термінали, для самостійного пошуку необхідної книги. Є тут також і книжковий та сувенірний магазини.

Поряд із сучасністю в центрі співіснує фонд стародруків та спеціальних колекцій — одна із найвагоміших складових частин бібліотеки. Він уміщає в себе чисельну збірку стародруків з такою тематикою: Ірмолої, Часослови, Четеї Мінеї, Афологоні, Требники, Октоїхи, Апостоли, Псалтирі, Анфологоні, Службеники Життя святих та ін. Колекція стародруків релігійної тематики є однією із найповніших збірок друкованих артефактів

такого характеру в Україні.

Користуватись інноваційною бібліотекою можуть не тільки студенти і працівники Українського католицького університету, але й усі охочі. Щоб оформити читачський квиток, потрібно подати паспорт, студентський квиток або інше посвідчення особи та сплатити вартість абонементу: на місяць – 100 грн, на семестр – 250 грн, на добу – 15 грн.

Дуже цікавою мені також видалась Перша Львівська медіатека, яка виконує роль платформи для спілкування творчої молоді, перегляду фільмів, проектної діяльності, екологічного майданчика із сортування сміття та збору використаних батарейок.

Ну і, звичайно ж, як не висловити своє захоплення Львовом, де що ні споруда, то історія, яка вабить, притягує, зачаровує, захоує в себе з першого погляду. І як же шкода, що таких поглядів було лише два... Адже пробули ми там лише два дні. Два дні в місті, яким насолодитися мало буде і життя. Але я глибоко вдячна організаторам цієї захоплюючої поїздки, яка залишила позитивні емоції та незабутні враження.

Наталія ЛУК'ЯШКО,
директор Ріпкинської районної
бібліотеки для дорослих

Ухвалили новий виборчий кодекс

Верховна Рада України нещодавно ухвалила Виборчий кодекс, який змінить систему обрання народних депутатів. Основне нововведення - українці голосуватимуть не лише виключно за партію, а й за конкретного кандидата в ній. 21 липня ми обирали парламент ще за старим законом.

За новий Виборчий кодекс проголосували 230 нардепів, проти виступили 8, ще 9 утримались, а 44 взагалі не голосували. Кодекс повинен набути чинності 1 грудня 2023 року.

Перед схваленням Виборчого кодексу парламент розглянув останні зміни до закону, над якими працював близько півтора місяців (загалом 4568 поправок). Спікер парламенту Андрій Парубій кілька разів ставив на голосування повернення до розгляду правок до Виборчого кодексу, і депутати таки проголосували. Так, одним голосуванням затвердили пакет правок, які раніше були відхилені, а також проект Виборчого кодексу в другому читанні і в цілому. В першому читанні проект Виборчого кодексу Рада підтримала ще в листопаді 2017 року. А в червні 2019 року парламент приступив до розгляду його в другому читанні.

Що змінює новий Виборчий кодекс?

Раніше Верховну Раду обирали за пропорційною системою із закритими партійними списками та в одномандатних (мажоритарних) округах. Відтепер обиратимемо парламент за відкритими партійними списками з регіональними округами. Це означає, що партії більше не зможуть за мільйони продавати прохідні місця у своїх списках, а мажоритарники – підкуповувати виборців на округах, зазначають деякі експерти.

Тепер замість понад 200 одномандатних округів буде 27 регіональних. У кожному окрузі партія формуватиме свій список кандидатів. І партія, і кандидати отримають свої порядкові номери. Щоб виборці їх не забули, усі списки вивісять в кожній кабінці для голосування.

В бюлетені буде лише дві графи: "Номер партії, за яку віддаєте свій голос" та "Но-

мер кандидата у народні депутати з партійного списку. у них треба буде записати порядковий номер партії та кандидата з неї.

Якщо кандидат у народні депутати набере відповідну кількість голосів виборців, він зможе переміститися вгору по списку, або навпаки - опуститися вниз. Тобто мандати дістануться не тим, хто перший, другий, третій в регіональному списку партії, а тим кандидатам, хто в цьому списку набрав найбільшу кількість голосів. Депутатські мандати розподілятимуть пропорційно за результатами виборів. Що більшою буде підтримка партії, то більше мандатів вона отримає. Місця у сесійній залі займуть ті кандидати, які отримали найбільшу підтримку у своєму регіоні. Прохідний бар'єр залишиться на рівні 5%.

Нова виборча система діятиме не тільки при голосуванні за парламент. Аналогічну виборчу систему застосовуватимуть і на виборах депутатів Верховної Ради Криму, обласних рад, міських рад міст, у яких кількість виборців перевищує 90 тисяч (до таких міст відносяться всі обласні центри, а також кілька інших міст обласного значення).

Депутатів сільських, селищних, районних рад і рад невеликих міст обиратимуть за системою відносної більшості в багатомандатних округах, у кожному окрузі може бути обрано не менше 2 - х і не більше 4 - х депутатів. При цьому вибори депутатів райрад будуть за системою відносної більшості в багатомандатних округах, межі яких збігаються з межами сіл, селищ, громад району. А на виборах міських голів пропонується застосувати виборчу систему абсолютної більшості, як при виборах президента: переможець має набрати 50%+1 голос. У випадку, якщо в першому турі ніхто не набере більше половини голосів, проведуть другий тур, у який вийдуть два кандидати з найбільшою кількістю голосів.

Також планують удосконалити законодавче регулювання передвиборної агітації. Закон уточнює зміст поняття передвиборної агітації та форми її проведення. Крім того, упорядковуються вимоги до діяльності ЗМІ як у частині інформування суспільства про хід виборчого процесу, так і в частині їхньої участі в передвиборній агітації.

Законом передбачена процедура зміни місця голосування онлайн – через кабінет виборця на сайті Держреєстру. Це має допоготи усунути черги в органах Держреєстру виборців.